

**КЗВО ЛОР «ЛЬВІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
ІМЕНІ АНДРЕЯ КРУПІНСЬКОГО»**

Кафедра внутрішньої медицини та управління охороною здоров'я

«До захисту допущено»

«__» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри

внутрішньої медицини

та управління охороною здоров'я

_____ к.н. держ. упр., доц. Р.В. Неділько

Максименко Тетяна Михайлівна

УДК 616-083:616.1:005

**МЕНЕДЖМЕНТ МЕДСЕСТРИНСЬКОЇ ДОПОМОГИ В
КАРДІОЛОГІЧНИХ СТАЦІОНАРАХ**

Спеціальність 223 Медсестринство

Наукова робота на здобуття освітнього ступеня магістр

Науковий керівник

кандидат наук

з державного управління, доцент

Дуб Наталія Євстахіївна

Львів – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ МЕДСЕСТРИНСЬКОЮ ДОПОМОГОЮ В КАРДІОЛОГІЧНИХ СТАЦІОНАРАХ	12
1.1. Історико-теоретичні підходи до розвитку кардіологічної допомоги в Україні	12
1.2. Нормативно-правова база організації кардіологічної допомоги в Україні	20
1.3. Досвід країн світу у наданні кардіологічної допомоги	24
Висновки до розділу 1	29
РОЗДІЛ 2. РОЛЬ МЕДСЕСТРИНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ У НАДАННІ КАРДІОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ	30
2.1. Реалізація кардіологічної допомоги в Україні на сучасному етапі	30
2.2. Здійснення медсестринського догляду за кардіологічними пацієнтами з конкретними патологіями	34
Висновки до розділу 2	40
РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ МЕДСЕСТРИНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАКЛАДАХ КАРДІОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ	41
3.1. Впровадження інноваційних підходів до медсестринської діяльності при наданні кардіологічної допомоги	41
3.2. Перспективи розвитку кардіологічної допомоги в Україні	53
3.3. Безперервний професійний розвиток медсестер: підвищення ефективності навчання через інтеграцію в практику	57
Висновки до розділу 3	63
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ	73

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ТА СКОРОЧЕНЬ

АГ – Артеріальна гіпертензія

БПР – Безперервний професійний розвиток

ГІМ – Гострий інфаркт міокарда

ЕКГ – Електрокардіографія

ЗОЗ – Заклад охорони здоров'я

ІХС – Ішемічна хвороба серця

КМУ – Кабінет Міністрів України

МОЗ – Міністерство охорони здоров'я

ССЗ – Серцево-судинні захворювання

США – Сполучені Штати Америки

ФСС – Фонд соціального страхування

ЧСС – Частота серцевих скорочень

АНОТАЦІЯ

Магістерська робота присвячена систематизації та аналізу менеджменту медсестринської допомоги в кардіологічних стаціонарах, визначенню ролі медсестринського персоналу у наданні кардіологічної допомоги та вивченню сучасних підходів до управління якістю медсестринської діяльності у закладах охорони здоров'я.

У ході дослідження розглянуто історико-теоретичні підходи до розвитку кардіологічної допомоги в Україні, а також проаналізовано нормативно-правову базу організації цієї сфери. Значну увагу приділено стратегічним аспектам менеджменту медсестринської допомоги, що сприяє формуванню глибокого розуміння проблематики. Окрему увагу присвячено ролі медичних сестер у наданні кардіологічної допомоги, зокрема реалізації кардіологічної допомоги в Україні та здійсненню медсестринського догляду за пацієнтами з різними кардіологічними патологіями. Вивчено сучасні підходи до управління якістю медсестринської діяльності в кардіологічних стаціонарах, зокрема впровадження інноваційних методів у медсестринську практику та перспективи розвитку галузі.

Кожний розділ роботи містить теоретичний аналіз, підкріплений результатами практичних досліджень, що робить роботу цінним джерелом знань у сфері управління медсестринською допомогою в кардіологічних стаціонарах.

ANNOTATION

The master's thesis is devoted to the systematization and analysis of the management of medical care in cardiac hospitals, the determination of the role of nursing staff in the provision of cardiac care, and the study of modern approaches to the management of certain medical activities in health care institutions.

In the course of the study, historical and theoretical approaches to the development of cardiac care in Ukraine are discussed, as well as the regulatory and legal basis of the organization of this sphere is analyzed. Considerable attention is paid to the strategic aspects of nursing care management, which contributes to the formation of a deep understanding of the problem.

Particular attention is paid to the role of nurses in the provision of cardiac care, in particular, the implementation of cardiac care in Ukraine and the provision of medical care to patients with extensive cardiac pathologies. Modern approaches to the management of the quality of nursing activity in cardiology hospitals, including the introduction of innovative methods into nursing practice and prospects for the development of the industry, were studied.

Each chapter of the work contains a theoretical analysis supported by the results of practical research, which makes the work a valuable source of knowledge in the field of nursing management with the help of cardiac inpatients.

ВСТУП

Актуальність теми. Зростаюча смертність від серцево-судинних захворювань є актуальною проблемою сьогодення, яка поширена у багатьох країнах світу і вимагає негайних заходів для попередження та лікування. Глобально, вона ставить під загрозу здоров'я та добробут населення, спричиняючи серйозні втрати як у людському, так і в економічному плані.

За останні 30 років в Україні відзначається тривожна тенденція зростання смертності від серцево-судинних захворювань на 8%. У 1990 році кількість смертей від цих захворювань становила понад 350 тисяч (56.5% від загальної кількості смертей), тоді як у 2021 році ця цифра склала близько 500 тисяч (64.3%). У цьому контексті, проведення глибокого аналізу та використання інтегрованого методу є важливими для розробки ефективних підходів протидії цій проблемі.

Одним із важливих аспектів у боротьбі з серцево-судинними захворюваннями є організація кардіологічної допомоги, а також важлива роль сестер / братів медичних. Розвиток та удосконалення методів і підходів до менеджменту медсестринської допомоги в кардіологічних стаціонарах є актуальним завданням для покращення якості медичного обслуговування пацієнтів. Таким чином, дослідження цієї теми сприятиме підвищенню ефективності та результативності кардіологічної допомоги в Україні, що в свою чергу допоможе покращити стан здоров'я населення та зменшити смертність від серцево-судинних захворювань.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є систематизація та аналіз менеджменту медсестринської допомоги в кардіологічних стаціонарах, визначення ролі медсестринського персоналу у наданні кардіологічної допомоги та вивчення сучасних підходів до управління якістю медсестринської діяльності у закладах охорони здоров'я. Зокрема:

- науково-теоретичне обґрунтування основ менеджменту медсестринської допомоги в кардіологічних стаціонарах;

- розробка практичних рекомендацій щодо покращення організації й управління медсестринською діяльністю в кардіологічних стаціонарах та вдосконалення підготовки медсестер для роботи з пацієнтами з серцево-судинними захворюваннями.

Для досягнення поставленої мети було визначено наступні завдання:

- дослідити історико-теоретичні підходи до розвитку кардіологічної допомоги в Україні;
- проаналізувати нормативно-правову базу організації кардіологічної допомоги в Україні з урахуванням законодавчих актів, стандартів й рекомендацій, які визначають права та обов'язки медсестринського персоналу у цій сфері;
- охарактеризувати роль медсестер у наданні кардіологічної допомоги на сучасному етапі та визначити оптимальні методи організації медсестринського догляду за пацієнтами з різними кардіологічними патологіями;
- вивчити досвід країн світу у наданні кардіологічної допомоги з метою виявлення передових практик менеджменту медсестринської допомоги та їх можливого застосування в українській практиці;
- визначити інноваційні підходи до управління медсестринською діяльністю в закладах кардіологічної допомоги з метою підвищення якості та ефективності медичного обслуговування пацієнтів;
- сформулювати і обґрунтувати практичні рекомендації щодо покращення організації та управління медсестринською діяльністю в кардіологічних стаціонарах та вдосконалення підготовки медсестер для роботи з пацієнтами з серцево-судинними захворюваннями.

Об'єкт дослідження – менеджмент медсестринської допомоги в кардіологічних стаціонарах.

Предмет дослідження – організація та управління медсестринською допомогою в кардіологічних стаціонарах.

Методи дослідження. Використання широкого спектру методів дослідження дозволило отримати повністю обґрунтовані результати. Зокрема, використано такі методи:

- історико-порівняльний аналіз, при аналізуванні етапів розвитку кардіологічної допомоги в Україні, порівняння з міжнародними тенденціями;
- аналіз наукової літератури – при вивченні історичних аспектів розвитку кардіологічної допомоги;
- аналіз нормативно-правових документів, що включав вивчення законодавчих актів, наказів Міністерства охорони здоров'я та інших нормативних документів, що регулюють організацію кардіологічної допомоги;
- контент-аналіз при визначенні ключових положень та вимог нормативної бази щодо медсестринської діяльності в кардіології;
- спостереження за процесом догляду за пацієнтами з конкретними кардіологічними патологіями;
- соціологічне опитування за допомогою Google Forms у соціальній мережі Facebook, для з'ясування думок медсестер про впровадження інноваційних підходів у медсестринську діяльність, оцінки рівня їх задоволення умовами роботи, співпрацею з колегами та керівництвом, можливостями для професійного росту, балансування роботи і особистого життя, а також збір пропозицій щодо покращення умов праці та надання якісної медичної допомоги;
- прогнозування для визначення напрямків розвитку кардіологічної допомоги;
- SWOT-аналіз - оцінка сильних і слабких сторін, можливостей та загроз розвитку кардіологічної допомоги в Україні.

Наукова новизна Наукова новизна цього дослідження проявляється у наступних аспектах:

- розкрито нові аспекти організації та управління медсестринською діяльністю у кардіологічних стаціонарах, з урахуванням їхньої специфіки;
- запропоновано конкретні рекомендації щодо вдосконалення процесів управління та підвищення ефективності медсестринської діяльності, що є новаторським в контексті української кардіологічної сфери;

- проведено аналіз передових практик надання кардіологічної допомоги за межами України, який дозволив зробити висновки щодо можливостей застосування цього досвіду в українській практиці;
- запропоновано інноваційні підходи до управління медсестринською діяльністю, що спрямовані на підвищення якості медичного обслуговування пацієнтів з серцево-судинними захворюваннями;
- висунуто нові ідеї та рекомендації для покращення підготовки медичних сестер до роботи в кардіологічних стаціонарах, що є актуальним у контексті постійних змін у медичній практиці.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що рекомендації, розроблені на основі дослідження, допоможуть у вдосконаленні процесів управління медсестринською діяльністю в кардіологічних стаціонарах. Зокрема у: оптимізації робочих процесів, впровадженні нових методик та покращенні комунікації між медичним персоналом.

Шляхом впровадження рекомендацій очікується підвищення ефективності та якості надання кардіологічної допомоги, що сприятиме покращенню результатів лікування та зниженню ризику ускладнень для пацієнтів.

Окрім того, результати дослідження можуть бути використані для розробки програм безперервного професійного розвитку медсестер, що допоможе підвищити їхню кваліфікацію та забезпечити високий рівень допомоги пацієнтам з кардіологічними захворюваннями.

Апробація результатів роботи. Основні положення та результати дослідження доповідалися й обговорювалися на міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях:

1. III Регіональній науково-практичній конференції «Стратегія розвитку вищої медсестринської освіти» (м. Львів, 27 жовтня 2022).
2. III Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання запровадження інтерактивно-інноваційних форм навчання у ЗВО медичного профілю» (м. Львів, 7 березня 2024 року).

3. Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасне медсестринство: євроінтеграційні процеси безперервного професійного розвитку» (м. Ломжа, 14 березня 2024 року).

4. I Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасні аспекти розвитку лабораторної медицини у підготовці медичних працівників сфери охорони здоров'я» (м. Львів, 15 квітня 2024 року).

5. Міжнародній студентській науково-практичній конференції «Теоретичні та прикладні аспекти медико-біологічних наук» (м. Львів, 16-17 травня 2024 року).

Публікації. Основні положення та результати дослідження викладено у 5 публікаціях:

1. Дуб Н.Є., Шашков Ю.І., Максименко Т.М. Історико-теоретичні підходи до розвитку кардіологічної допомоги. Матеріали III Регіональної науково-практичної конференції «Стратегія розвитку вищої медсестринської освіти» (м. Львів, 27 жовтня 2022 року). Львів, 2022. С. 11-19.

2. Максименко Т.М., Дуб Н.Є., Совтус І.М. Реалізація кардіологічної допомоги в Україні на сучасному етапі. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (заочна форма) «Актуальні питання запровадження інтерактивно-інноваційних форм навчання у ЗВО медичного профілю» (м. Львів, 7 березня 2024 року). Львів, 2024. С. 102-105.

3. Дуб Н., Максименко Т., Блоховита О. Безперервний професійний розвиток медсестер: підвищення ефективності навчання через інтеграцію в практику. Сучасне медсестринство: євроінтеграційні процеси безперервного професійного розвитку: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, Ломжа – Кривий Ріг– Утена, 2024. С. 80-84.

4. Максименко Т.М., Шашков Ю.І., Дуб Н.Є. Здійснення медсестринського догляду за кардіологічними пацієнтами з конкретними патологіями. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (очно/заочна форма) «Сучасні аспекти розвитку лабораторної медицини у підготовці медичних працівників сфери охорони здоров'я» (м. Львів, 15 квітня 2024 року). Львів, 2024. С. 75-78.

5. Максименко Т.М., Дуб Н.Є. Впровадження інноваційних підходів до медсестринської діяльності при наданні кардіологічної допомоги. Матеріали студентської науково-практичної конференції «Теоретичні та прикладні аспекти фундаментальних медико-біологічних наук» (м. Львів, 16 травня 2024 року). Львів, 2024. С. 100-107.

Структура магістерської роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (47 позицій), додатків. Загальний обсяг магістерської роботи – 75 сторінок. Робота містить 4 таблиці, 11 рисунків та 1 додаток.